

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

 $\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măoșilor nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În România:

la dl Carol Schulder în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Un număr costă 5 creieri v. a. sau 15 bani rom.

Învitare de abonament

„TRIBUNA“.

Cu 30 Septemvrie v. 1894
expiră abonamentele pe cuartatul
III. și pe luna Septemvrie.Domnii abonenți sunt rugați
a grăbi cu reînnoirea abonamen-
telor lor pentru regulata expediție
a foii.Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, care începe cu prima și
se termină cu ultima lunii după
stilul vechiu.

Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.

Abonamentul trilar costă . . . 3 fl. 50 cr.

Este în interesul dlor abo-
nenți, ca adresele să fie însemnate
oât se poate de corect și legibil.
Domnii abonenți vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fâșiile, în
care li-s'a trimis „Tribuna“ până
acum.

Administrațiunea.

O nouă proptea a „ideii“.

Renumiții zidari ai clădirii „rococo“,
poreclite „idea de stat național maghiar“,
al cărei plan a fost zămislit de detro-
natorul patriei în durerile spasmodice
ale revoluției, văzând că fundamentele
ei chiar trebuie să fie subterane, — spre a
o ocroti de prăbușire, de viscoale eveni-
mentelor istorice ce se apropie, își
muncesc creierii lor seci spre a iscodi tot
mai ingenioase propteli și pârghii.Nu e vorba, născocit-au ei în cei
din urmă 27 ani atâtea instrumente in-
genioase, unele mai caraghioase decât
alte, dar toate criminale, încât ei înșiși
nu mai știu care ar fi cea mai tare,
mai eficientă, văzând, că clădirea, în loc
să se facă mai solidă, mai înaltă, din
contră se aude crepând, devine mai su-
bredă, mai de risul lumii.Dacă ar fi numai atâtea! Ușor s'ar
scutura actualii paliri și zidari de risullumii, de rușine și de caraghiosie,
provoacăndu-se la planul primitiv cel
greșit și la fundamentele clădirii moe-
riloase, putrede. V vorba e însă, că prop-
telile și pârghiile, de nenumărate și de
nebnutate ce sînt, încep de cîtăva
vreme să supere și pe proprietarii caselor
învecinate, căci împiedică lumina, aerul
sănătos și circulația lor; ear' din fun-
damentele mlăștinoase începe a izbi la
iveală aer stricăcios pentru toți, du-
hoare pestilențială, otrăvitoare.Spre a ocoperi, a ascunde pe
aceasta, admoniați fiind de proprietarii
vecini, s'au apucata stropi cu parfumuri
(?) liberalo-păgâne ale proiectelor
politice-bisericești, cu scopul premeditat
de a păcăli lumea. Întrucât vor reuși
cu psihiclericul lor, vom vedea, dar' de
acum înainte se poate deja prezice fias-
cul întreprinderii, căci casa impuțită nu
o faci sănătoasă cu parfumuri șvindle-
rești talmi-liberal.Când unul din actualii paliri, Hiero-
nymus internus făcea „inspecție“,
vara trecută, în partea ardelenască
a clădirii, voind a afla cum înaintează
treaba acolo și voind a-și arăta cumin-
tenia și autoritatea sa palirească loca-
tărilor viitoare șandramale, acestia nici
n'au voit să vorbească cu Măria Sa,
convinsi fiind atât de șubredenia fun-
damentelor clădirii — idea, cât și de fă-
țarnicia îngâmfată a palirului.Atunci s'a mîniat strajnicul palir
și, încă pe când era în „inspecție“,
și-a răsunat ațîțînd pe colegul seu dela
secția nedreptății să arunce în be-
ciurile temnițelor — cu puterea gen-
darmerească — pe cei patrusprezece,
cari mai mult se împotriveau a admira
autoritatea și șiretenia lui.Dar' nu s'a mulțumit cu atâtea,
căci rușinea ce o păți în ochii proprii-
lor sei colegi de zidărie și peste tot în
public, prea era mare, prea strigătoare
la cer, încât să se mulțumească numai
cu cei patrusprezece trădători. Își fră-
mînta el capul, cum se pună la reson pe
Valahii nerecunoscători și totdeauna
se pună nouă proptea clădirii cara-
ghioase, proptea menită a împune res-
pect celor ce nu vor să se clădească,
pentru ei cel puțin, o casă nesănătoasă
în stil rococo.Și astfel a iscodit palirul - po-
lițai — sporirea gendarmilor, luând din
punga tuturor contribuitorilor clădirii,
cu 508.812 florini mai mult decât în
anul trecut, întreținînd cu ele 42 ofițeri
și 800 neofițeri.Așadar', nu începe îndoeală, gu-
vernul s'a pus serios pe lucru; resol-
varea chestiunii române se apropie;
s'a găsit mijlocul cel mai sigur, de care
nu s'ar rușina nici răposatul Bach.
Dar' și asemănarea aceasta nu se po-
trivește cu poliștii „liberali“ de astă-
zi, căci Bach, cel puțin lucră,
ocărnuia din convingere; ideile lui
absolutistice isvoriau din educația și
psihologia lui politică, pe când We-
kerle & C., duc la absolutism din
teamă de a cădea dela putere schin-
giuind naționalitățile nemaghiare.Știu ei bine, că „idea de stat ma-
ghiara“ nu o pot impune nimărui cu
sulite, din contră: cu cât vor între-
buința mai multă volnicie, siluire, cu atât
ne vor face mai urite, mai scârboase, mai
nesuferite și multe alte lucruri cu care
poate, pentru hatărul paciniceii conve-
țuirii, ne-am împăca cu timpul. Și
cei mai șireți dintr'înșii știu perfect
toate acestea, dar' ved ce-i așteaptă, dacă
ar face dreptate, sau cel puțin dacă
alții ar veni după dînșii; prevăd ei
bine, cum s'ar sparge acoperișul mo-
cirlei grozave de corupție și de crime, din
care moacă, într'un moment neobser-
vat, a scăpat o singură beșică putu-
roasă — Bokross Elek.

Aici e huba.

Pe noi nu ne vei spăria, Hiero-
nym, nici cu regimente de gendarmi;
nici nu vom avea mai mare dragoste
sau respect pentru „idea“ voastră scă-
lciată; mai bine contrarul se va întem-
pla.Cu toate acestea strigăm: „Eljen
a Polizeistaat!“

Diplomație. Declarațiunile lui

Kálnoky au făcut în România o im-
presie atât de iritantă, încât în nume-
rul seu dela 7 Noemvrie, „Timpul“,
organul guvernului, desminte
pur și simplu, că ar fi avut loc
vre-o intervenire.

„Timpul“ serie:

Ministerul nostru de externe a des-
mințit telegrafic știrea dată de ziarul pa-
risian „Le Temps“, că dl de Kálnoky,
ministrul de externe al Austro-Ungariei,
ar fi intervenit pe lângă guvernul român
ca să oprească ori-ce manifestare irre-
dentistă.Nu s'a făcut pe lângă guvernul
nostru nici un fel de intervenire, fie
verbal fie în scris.Echitate. În ministerul dela Buda-
pesta se lucrează la o ordinațiune deamă de
atențiune — zice „Budapesti Hirlap“ — „în
urma căreia corporațiunile, fie ele de ori-ce
natură, nu vor pute primi ajutoare
din străinătate. Ansa la această ordi-
națiune a dat impregiurarea că în bugetul
statului român figurează suma de 700.000
franci pentru ajutorarea școalelor române din
Transilvania. Pe când se lucrează la această
ordinațiune, membrii partidului Kossuthist
hotărăsc ca la preliminările din anul viitor
să se voteze o sumă mai considerabilă
pentru ajutorarea școalelor ma-
ghiare din străinătate!“

Presa străinătății pentru noi.

„Le Rapide“, ziar francez, publică în
numărul seu dela 11 Oct. un răspuns al
unui Transilvănean adresat dlui Páz-
mándy, cu care este inutil a discuta.
dar' pe care-l demască bine.„Voința Națională“ serie: „Primum
dela Paris știrea telegrafică că ziarul
„Soir“ denunță pe Pázmandy și protes-
tează energic contra încercărilor lui de
testabile de a corupe presa franceză.
Apoi termină numind pe Unguri „Des-
cedenții lui Attila“.Și-a găsit beleana! În una din se-
dințele din urmă ale camerei maghiare, primul-
ministru Wekerle s'a exprimat, că cîtă
vreme Kossuth Ferencz nu va depune
jurămîntul de credință, se va folosi
de toate mijloacele spre a împedeca
alegerea de deputat a aceluia. Aceste
cuvinte au scos pe kossuth-ști din fire și
presa lor se năpustește cu o furie turbată
asupra cabinetului Wekerle, amenințându-l
cu răsturnare. Astfel „Egyetértés“ dela 7 c.
serie următoarele:Guvernul provoacă opinia publică. El
ar fi putut însă cunoaște deja puterea ce zace
ascunsă în această opinie publică; pentru-că
aceasta l'a susținut în cele mai
critice impregiurări. Această pu-
tere a ajutat să triumfe năsuințele liberale;
și fără spriginul acestei puteri ar
fi căzut pe vecie și acest guvern cu
reformele lui cu tot.Se pare de altfel, că succesele dobân-
dite au început să-i ametească deja pe oa-
menii guvernului, și în ferbințele febrile ce
li-a produs beția învingerii, uită de puterea
acelei opinii publice, care tocmai așa îi
poate arunca jos de pe acea culme a
puterii, după-cum l'a susținut. Tare
uituc pare a fi primul-ministru Wekerle. Nuearăși este așinat, până-ce s'ermănușul supus își
uită socoteala și lucră mai multe zile decât a
fost dator. Acum devine neliniștit și cere ci-
vitanțele sale; apoi se face o răfueală, la care
țeranul totdeauna e păgubit; pentru-că l'a
dovădește din registrele domnești, că a făcut
numai atâtea zile; aici se ivesc mai multe
„a“ și „i“ de cuitanțe și slujbașii domnești
îi dovedesc, că nu a apărut conform rân-
duelii cu zorile în câmp la robotă. (Pot ave
și dreptate că țeranul apare poate cu câteva
minute mai târziu.)„c“ Pentru a ara o falce, supusul are
de lipsă de cel puțin 3 zile cu un plug cu
6 vite. După obiceiul de până acum al țerii
supusului l'a se cuvin pentru lucrarea unei falci
4 cuitanțe, deși deja la această dispoziție su-
pusul este păgubit; căci în Bucovina unde
pămîntul e tare, are lipsă de 6 boi și de 2
oameni la un plug, prin urmare trebuie să se
asocieze 2 sau 3 gospodări și să pearză 3
zile de lucru, deci ar trebui să se socotească
9 zile de robotă; și totuși se găsece provi-
sorii ale oficiilor cercuale, în care o falce este
redușă la 2 cuitanțe.„d“ arăndașii din Bucovina (în pestetot
Ovrei, cu toate că-i oprit; dar' pentru a
eluda legea, dau Ovireului contractele pe un
nume străin și creștinesc, pentru-că numai
ovreul posedă mai multă istețime, pentru a
face pe cel-ce nu-l pricepe socoteala, să în-
țeleagă ca la lumina soarelui, ca bunătatea unei
moșii consistă în aceea: ca țeranii să bee din
zi în zi și din an în an tot mai mult și mai
mult. Așa, acest fel de oameni sînt cuitanți
și primiți nu numai de arăndașii lacomi, ci
și de cietații posesori de moștenire.știm, dacă susține și în public declarațiunile fă-
cute privat; ținem însă, că lui l'a ar fi mai pu-
țin permis de a căde în nebunia persecutării
lui Kossuth, deoarece-ce el poate totuși aprea mai
bine ca ori-și-cine efectul extraordinar, ce
l'a exercitat testamentul lui Kossuth
asupra întregului mers al poliiceii
bisericești și prin urmare și asu-
pra sorții întreg cabinetului We-
kerle. Spiritul lui Kossuth a asi-
gurat triumful reformelor, și Alecan-
dru Wekerle ar pute să aibă motive foarte mari de
a simțiră și totdeauna supunere necondiționată
față cu spiritul lui Kossuth. Și nu-l e per-
mis să uite, că în situația foarte grea ce a
urmat după moartea lui Kossuth, numai fiul
lui Kossuth au fost aceia, care au dat opiniei
publice direcția, care a asigurat politiceii bi-
sericești a guvernului strălucitele învingeri
parlamentare. Dacă însă oamenii guvernului
n'au pietate pentru amintirea lui Kossuth și
pentru venerațiunea ce o are națiunea pentru
fiii sei, atunci cel puțin să nu vatem această
pietate și venerațiune cu astfel de josnicii“.

Din congregație.

(Urmare.)

Ce a făcut adunarea generală prin con-
clusul de sub nr. 138/94?A primit de al seu raportul comisiei
de cinci exmisă la acel obiect și a enunțat-o
ca convingerea sa, ca concludul seu.Acea convingere e legală. Cărei
convingeri a dat expresiune adunarea ge-
nerală?1. Că școalele elementare susținute de
stat, numai atunci vor corespunde menirii
lor, dacă limba de propunere în acelea va fi
limba maternă a majorității co-
pilor de școală din acea comună.Acesta e convingere, care chiar pe
lege se bazează. Articolul de lege 38 din
1868 în paragraful 58 zice hotărît: „Fiecare
discipul se-și câștigă instrucția în limba ma-
ternă, întrucât acea limbă e usată în acea
comună“. Aceasta nu e de judecarea înființării
școalelor de stat, fiindcă o face aceasta e
dator statul, ci la înființarea de școale po-
porale de stat se se respecteze dispozițiunile
legilor, care sînt în vigoare, că în acelea
limba de propunere se fie limba ma-
ternă a copilor, care umblă în
acea școală, și ca se se înființeze din
partea statului școale cu limba maternă a co-
pilor de școală, ca limbă de propunere.Acesta o pretinde și articolul de lege
18 din 1879, care în paragraful 3 zice:„Dispozițiunea cuprinsă în paragraful
58 al articolului de lege 38 din 1868 o de„Dacă l'a se sfîrșec acum arăndașului
zilele de robotă și el are necesitate de vre-o
cîteva sute, el se adresează la arăndașul
seu ovreu; acesta trebuie să predee o spe-
cificație a supușilor, care au rămas datori pen-
tru beutură și se intervină la el pentru scoa-
terea datoriei; datornicii sînt adunați la un
loc și li-se dă ordin să plătiască îndată, ame-
nînțându-l și cu execuție. Țeranii, la care
banii sînt și de altfel rari, se roagă pentru
aminări. La urma urmelor chestia se mijlo-
cește așa, că țeranii se pot achita prin ci-
vitanțe de robotă; o cuitanță se ia drept 7, 8
și 10 crețari și astfel arăndașul își câștigă
zilele de robotă pe jumătate gratis.“Care va se zică o alianță de exploa-
tarea cea mai mîrșavă făcută între boieri,
arăndașii și cărcăniarii de pe moșiile lor.

Deleanu continuă apoi:

„3. Sub numele zile de reparațiune,
pe care țeranii sînt și aici datori să le facă,
înțeleg arăndașii locului ori-și-ce: zidiri nouă,
mori nouă, cărcăme etc. La zidirea lor su-
pusul trebuie să lucre mai multe zile fără
plată„4. Deoarece supușii bucovineni tre-
buie să dea mai nainte de toate produsele
lor, dijmele, domnului, arăndașii au și aici
prilegiu să se înăvuiască cu paguba supu-
șilor; ei nu iau după rînd, tot al zeczelea stog,
cum se vine, ci socotesc de mai nainte toate
stogurile, și caută unde-i fructul mai frumos
și iau apoi dela un loc toată dijma. Dacă
pot îi iau țeranului ce-i mai bun și l'a lasă
ce-i mai rău; ear' la păpușoi au obiceiul să
ice după vedere rîndurile dese, acolo pe câmp
și în același chip, adică ce-i mai bun.

FOIȚA „TRIBUNEI“

Bucovina.

NOTIȚE POLITICE ASUPRA SITUAȚIEI.

De

George Bogdan.

II. Chestia economică.

2 Boerul și țeranul.

(Urmare și fine.)

Isvoarele încă necunoscute lui Platter con-
firmă pe deplin judecata lui Splényi, care spune
că legea moldovenească era mai ușoară dar' —
violată, mai ales pe moșiile mănăstirești, pe
când, continuă Splényi, boierilor »nu le lip-
siau mijloacele de a apăsa sub felurite pre-
texte pe supușii lor«, silindu-i să facă mai
multe zile de robot și storcîndu-le felurite
dări în bani.*) Era sărac ori bogat țeranul,
boierul nu întreba, lua dela toți egal de mult,
spune Enzenberg, care-i de altfel pîrtinitor
proprietarilor.***) Drept este, că și țeranul se
lăsa des a fi executat, căci nu da bucuros ce
era dator să dea. Vorba este, că același țe-
ran a fost pus să lucre și alte lucrări ca: dela
guvern drumurile de țeară și că numai bra-
țului seu l'a datoresc primele căi de comu-
nicație, gonace asupra inculturii,***) vorba este
că el lucra la biserici, că proprietarii și arin-dașii pricepeau să-l utilizeze pe țeran și la
zidiri etc. și — va fi fost sătul de atata
muncă, s'ermănușul!Splényi, spune că un venit al mănăs-
tirilor și proprietarilor erau »arênzile ovrești,
căci la Fidovi era obiceiul de se arêndan
toată dijma, cărcămele, morile etc.“Ce făceau, în lipsa boierilor, care pe-
treceau duși în Moldova ori nu-și vedeau cu
anii ori de loc de unele moșii, ca de pildă
de cele din »munții rusești«, e un argument
foarte doveditor în contra autorului citat dela
1848. Un Român ardelen a descris aceste
stări, e Budai-Deleanu care se afla funcționar
la Lemberg, avînd a face cu Bucovina, pe
seama căreia se pare că a scris și cărți de
școală.*)Voiu cita un pasagiu mai mare din in-
teresanta scriere a lui Budai, care caută pre-
tutindeni partea de echitate și umanitate a
stărilor și care spune: »La sfîrșit trebuie să
mai observ ceva despre arênzile de aici ce
am văzut din propria mea experiență că este
exact.»Deoarece-ce cele mai multe moșii din
Bucovina au aparținut mai nainte episcopiei
de Cernăuți, metropoliei de Iași, feluritelor
mănăstiri sau boierilor mari, acum moșiile bi-
sericești se află în mâinile prea înaltului erar și
stau sub administrația din Galiția a moșiiilor;
moșiile boierilor se arêndează la privați, deoa-
re-ce boierii au trecut în Moldova. Aceste
arêndări aduc și erarului și poporului contri-
buent mari daune; statului îi sînt spre daună,pentru-că în toți anii o mare sumă este dusă
în străinătate (mai ales aurul), supusului îi
sînt spre daună, întrucât arêndașul, care se
străduiește să-și scoată cu folos arênda plă-
tită înainte, îl înșeală în felurite chipuri și îl
asuprește; și anume așa, încât, dacă acest fel
de arêndări vor fi și de-aici înainte ocrotite
supușii vor fi cu totul nimiciți.»După legea principelui Ghica domnul
nu poate lua pe an mai mult de 12 zile de
robot; arêndașii bucovineni știu să-și întoc-
mească astfel lucrul, ca supusul să facă de 3
și 4 ori atâtea zile. Dar' deoarece-ce aceasta nu
se poate obține decât prin speculațiuni ce pă-
gubesc pe supus, este și evident, că aceste
apucături rafinate nu sînt departe de înșe-
lătorie. Intre apucăturile lor obicnuite sînt
acestea:»1. Ei își însușesc moșiile cele mai
bune comunale care din vremuri străvechi
erau ale supușilor, le ară și le samănă pen-
tru ei.»2. Deoarece-ce apoi nu se pot ajunge cu
cele 12 zile de robotă pentru pămînturile
astfel sporite, ei sînt nevoiți a stoarca sub
felurite pretexte mai multe zile de robotă, ce
se face așa:»a) Dacă supusul nu este de cu zori în
câmp, el primește numai o jumătate de ci-
vitanță, dacă apare mai târziu, atunci primește
 $\frac{1}{4}$ sau și numai $\frac{1}{4}$ din cuitanță. Une-ori tre-
buie să facă chiar altă zi de robotă.»b) Dacă supusul și-a făcut zilele, și
după ordinea existentă, are să-și capete ci-
vitanța îndată seara, l'a se zice că domnul nu
are timp acum, să vie altădată. El vine și*) General Splényi's Beschreibung der Bukovina,
pag. 65.

**) Dr. Ziegler, Geschichtliche Bilder, pag. 18.

***) Dr. Ziegler, pag. 104.

*) Dr. I. Polek, Die Anfänge des Volschul-
wesens in der Bukovina, Czernowitz, 1891, pag. 74.

a se executa în mod strict. Aceasta nu e nici nepatriotism, nici ilegalitate.

2. Adunarea generală a exprimat dorința, ca școalele comunale din comunele Borgo-Tiha, Maier, Ilva-mare, Salva, Telciu și Măgura, înființate paralel cu școalele confesionale existente, să se disoalve, pentru-că sunt prea îngreunătoare pentru comune, și nu sunt necesare, fiind în acele comune școale confesionale, care corăspund pe deplin chemării lor! Dar' chiar comisiunea administrativă în raportul ei a acențuat, că acele școale comunale sunt nepopulare; că cea din Borgo-Tiha de ani de zile nu e cercetată de nici un copil, și totuși s'au spăsat pentru ea peste 7000 fl. din averea comunei. Este aci nepatriotism?

Așadar' cu drept acențuam și acum, că pentru instrucțiunea poporală va fi cu mult mai binefăcător și pentru comune va fi cu mult mai avantajos ca să se disoalve acele școale comunale; ear' comunele să ajutore școalele confesionale barem cu a patra parte din aceea ce se spesează pentru susținerea școalelor comunale neneceare și nepopulare!

3. Că înființarea de kisdédv-uri nu e necesară și e îngreunătoare pentru comune, e dovedit cu datele comunale. Accențuarea acestei împrejurări nu poate să fie ilegală. Chiar' așa nu poate fi lucru ilegal exprimarea acelei dorințe, ca față cu sărăcirea în grad mare a populației, să se purceadă cu cruțare.

În fine referitor la procedura comisiunii administrative în cauza învțătorilor confesionali, adunarea generală și-a exprimat regretul seu, că din partea unei autorități, ca comisiunea administrativă, s'au putut lua dispozițiuni, pe care chiar înaltul ministru s'a simțit îndemnat a le înlătura.

Prin urmare acușările de nepatriotism, congregațiunea noastră cu indignare le respinge.

Atât comisiunea permanentă cât și congregațiunea au primit această propunere față cu învinuirile înalte ca un protest al conștiinței curate.

Se înțelege, că guvernamentalii, bună parte, au fost deprimați, văzând că congregația nu se lasă acușată.

Alte obiecte importante pentru congregațiunea noastră au fost: „Alegerea alor 2 pretori și 2 diurniști și sistemizarea alor 2 preturi noi în comitat, la inițiativa și concesiunea ministrului de interne pe baza și în urma unistării comitelui suprem“.

Comisiunea a propus alegerea pretorilor în locul prim. Ear' de sistemizarea posturilor a fost vorba la sfârșitul ordinii de zi.

Membru Dr. G. Tripon făcu contra-propunere, motivându-o cam cu următoarele:

a) Considerând că sistemizarea ofiților noi și desființarea celor existente e un drept al autonomiei comitatense (1886. 21 §. 47 lit. k);

b) că nu e bine a renunța nici *pro momento* la drept, nici când promite guvernul acoperirea plăților pe contul erarului, căci poate fi un precedent periculos, și nu e bine a privi la ingerența guvernului tăcând și fără protest;

c) că congregațiunea noastră încă nu s'a ocupat cu chestiunea, dacă este ori ba necesitate reală de a înființa încă două preturi și două posturi de diurniști:

Congregațiunea noastră se aleagă din sinul seu o comisiune de 7 inși, care să studieze cauza pe baza datelor și să facă raport congregațiunii proxime; ear' până atunci alegerea pusă pe azi să se amine!

A urmat o adevărată furtună pentru această propunere, care conținea — după zisa comitelui — o rigiditate neînțeleasă și o răceală neexplicabilă față cu grația ministrului de interne, în fine se zicea, că e cerbie față cu respectul ministerial, și că se intenționează eludarea alegerii, ceea-ce nu va permite nici-decum.

Membrii sași la această temă se divizară: Csallner și Löw declară, că fiind necesitate să nu se amine cauza.

C. Müller și F. Sigmund se declară pentru alegerea comisiunii și amnarea alegerii.

Dr. D. Ciuta cere cuvânt: Eu cred, că este rătăcire la mijloc. Ministrul n'a impus nici sistemizarea, nici alegerea ca să se facă fără pregătire și fără învoirea sau fără întrebarea congregațiunii!

Comitele: Ministrul a dispus să se facă alegerea încă la congregația de față. Și dacă nu vreți să faceți exercițiu de oratorie, apoi nu mai este de vorbit.

Dr. D. Ciuta protestează, că implicarea datorinței să taxeze de exercițiu de oratorie. Își susține părerea și sprijinește propunerea Drului G. Tripon cu atât mai virtos, că în congregație nici-odată nu a fost vorbă de preturi noi. Împrejurarea, că deocamdată ministrul asigurază plățile a contul cassei statului, nu împoartă nimic, căci acea dispoziție mai târziu se poate revoca și atunci plățirea pretorilor rămâne tot pe capul comitatului.

Un glas român: Că și altcum tot noi ti vom plăti cu dările!

Dr. Ioan Pop, vicarul: Ilustrisime dle conte! Maș pronunța și eu pro sau contra, dar' nu cunosc motivele, pentru-ce sînt de lipsă încă 2 preturi? Mă rog să dispuneți citirea respectului ministerial și a raportului Ilustrității Voastre!

Comitele (confus): Așa 'mi-se pare, că scrisorile cerute nu se află aici. Dar' v'oi spune că eu am urgit înființarea alor patru preturi, însă ministrul a admis numai două. Motivul e — între multe altele — că s'au înmulțit grozav prevaricările de pădure și de câmp!...

Între acestea protonotarul caută și află respectul ministerial și-l predă comitelui zicînd, că ceeaaltă nu se află.

Notarul tește:

„Pe baza raportului comitelui-suprem cu data de... cu considerarea la referințele extraordinare (rendkívüli viszonyok) de acolo, care permit comitatului, ca să sistematizeze încă două preturi cu plățile a contul cassei statului și în urma alegerii să 'mi-se facă raport spre orientare etc. etc.“

Dr. D. Ciuta: Cer cuvânt.

Comitele: Ai vorbit la obiect. Nu-ți dau cuvânt. Voci: Protestăm!

Dr. Ioan Pop: După cetire și explicare sînt luminat în cauză și mă pot pronunța. Ilustrisime! În viața privată și publică, și mai ales față cu poporul avem nu numai drepturi, ci și datorințe! Nu e bine să eugetăm tot numai la drepturi și să tot pretindem; nu e bine să facem tot cum credem noi că e bine și să încungurăm părerea al-

tora. Nu e bine să tot împovorăm poporul și să nu-l recompensăm și promovăm cu nimic!

Prevaricări pot să fie, dar' nu sînt isovrite din înclînări rele ale poporului. Să nu privim la consecințe, ci la cauze. Poporul e sărac și sărăciea grozav. Nu reutatea, ci miseria extremă îl duce la abateri. Noue preturi nu vor vindeca rēul.

În puritatea conștiinței v'ed clar, că nu preturi noi trebuie să fie poporului nostru, ci sprijinirea școalelor și institutelor pe care le susține și le-a întemeiat; fi trebuie drepturi, concesiuni și ușurarea condițiunilor de traiu aci pe pământul agonisit de el, ca astfel ajungînd la bunăstare materială și morală, să nu trebuie să mai vorbim de preturi noi.

Din parte-mi nu află trebuința de a se înființa încă două preturi noi, dacă nu sînt și alte motive, și m'elaltur la propunerea prezentată de Dr. Tripon:

Dintre Sași: Dl Csallner și G. Löw se declară pentru alegerea momentană. F. Sigmund și C. Müller pentru dreptul congregațiunii și comisiunea de 7 exmitîndă și pentru amnarea alegerii.

Dr. G. Tripon: Ca propunător am dreptul de a mai vorbi.

Eu admit că dl Csallner ca referent economic crede a fi convins, că subversează necesitatea înființării de preturi noi; admit și față cu dl G. Löw și față cu comisiunea permanentă.

Dar' noi vrem ca întreaga congregație să fie și să poată fi convinsă. Pentru aceea vom a delega comisiunea de 7. Ear' alegere până atunci e prematură și nu se poate face; nici ministrul nu poțeste alege înaintea de sistemizare. Ce zice respectul: Permite sistemizarea (Engedélyezem a rendszerezést!). Va să zică: Nu demandă alegere înainte de sistemizare. Pentru aceea susțin propunerea.

Punîndu-se la vot, în urma împărțirii Sașilor, comisiunea permanentă reese cu propunerea oficioasă.

Ca adevă să se facă alegere înainte de sistemizarea posturilor!! Logică! Consecuență! Se procede la alegere.

Românii însinuă recurs. Comitele propune comisiunea recidure, între alții și pe un Român: Dr. Ioan Pop.

Voci române: „Noi Românii nu primim!“ Comitele: Cum v'ed place!

Comisiunea candidatoare se retrage. Dr. Ioan Pop:!

Revenind, comitele zice deprimat: „N'am presupus atăta răceală și îndărătnicie! Comisiunea candidatoare nu a fost completă. N'am putut face candidare!“

Voci: „Bravo! Așa e bine!“

Comitele: Pentru aceea nu vom procede la alegere, ci vom lua la dezbateri în loc de alegere obiectul pus la urmă: sistemizarea posturilor de 2 pretori noi, și numai după aceea vom procede la alegere; căci recunoșc și eu, că s'a întemplat greșeală în compunerea ordinii de zi.

Deci dă cetire propunerii comisiunii permanente din capătul ordinii de zi, și fără a mai admite dezbateri asupra sistemizării, numai pe baza votului precedent, enunță de conlus sistemizarea alor 2 preturi. Apoi comitele vrea să procedă

eară la alegere! Dr. D. Ciuta: Cer cuvânt. Comitele: Elucru isprăvit, nu ai cuvânt. Voci: Protestăm! Dr. G. Tripon: Cer cuvânt. Comitele: Vrei doară a propune persoanele în comisiunea candidatoare? Dr. G. Tripon: Vreau să v'ed spun următoarele:

a) Conclul din urmă (că se înființează 2 preturi) nu aveți dreptul a-l enunța, căci nu ați admis dezbateri.

Comitele: Am trecut peste asta.

Dr. G. Tripon: b) Dezbateri și votul precedent, al unui obiect, nu se poate referi la un alt obiect ulterior; c) la alegere nu aveți drept a procede, căci ați trecut odată peste ea și nu v'a succed a compune comisia și a face candidare. Și aceasta ați enunțat-o; d) numai congregația are dreptul a schimba ordinea de zi. Ear' un obiect de 2-ori nu poate fi pus la ordinea zilei. Așadară procedura v'ed este incorectă și ilegală.

Voci: Ca totdeauna!

Comitele taie nervos cuvîntul vorbitorului și propune comisiunea candidatoare a doua, cu excluderea Românilor. Și se retrag în altă sală.

Românii protestară și se reținură dela votare.

Redeschizîndu-se ședința, se anunță rezultatul alegerii. Românii însinuă recurs. Dându-li-se, în ordinea sosită, cetire raportului comitetului administrativ, despre prima jumătate a anului administrativ 1894, la acest obiect cere cuvânt Dr. G. Tripon.

(Va urma.)

Din parlamentul maghiar.

Budapesta, 19. Oct. n.

Înainte de a se trece la ordinea zilei, Polónyi luînd cuvîntul declară, că prin observarea sa de ieri cu privire la fondurile catolice n'a voit să bănuască pe nimenea.

Berzeviczy susține afirmația, că cine bănușe trebuie să dovedească.

După ce înaintea camera trece la ordinea zilei. Otto Hermann zice, că modificînd acum proiectul, aceasta însemnează a-ți da însuși atestare de pauperitate. Discutînd apoi asupra reformei Casei Magnaților zice, că mai bine ar fi ca aceea să fie cu totul desființată. Mai vorbosc apoi ministrul de justiție Szilágyi, primul-ministru Wekerle și apoi camera procede la votare. Se primește cu majoritate covârșitoare propunerea lui Wekerle, ca proiectul privitor la libertatea religioasă să se prezente din nou spre dezbateri Casei Magnaților, și anume în textul original.

CRONICĂ

Societatea domnișoarelor române. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: „În vara acestui an, domnișoarele române, de pe Murș, Arieș și Târnava, după exemplul demn de imitat al domnișoarelor din Sibiu și Brașov, s'au hotărât să se constituie în dmsle într-o societate cu sublim scop ce-l are societatea domnișoarelor din Sibiu și Brașov. După-cum știu eu, s'au și deobligat la constituire prin propriile lor subscrierii, lucrul însă a rămas baltă, căci până azi nu avem știre că s'ar fi constituit. Am dori să știm, ce s'a ales din frumusețea de această muncă, pentru care preoțimea a rămas să fie despăgubită din fondul religios; marișele (taxe anuale hotărîte de regulamentul stolei) au fost susținute însă și mai departe. Pentru leașa preoților fondul nu a avut bani până la 1864, dar — la 1858 avuse ca să împrumute, ca de pildă, la rentă o întreprindere nerentabilă ca a lui Mauz o jumătate de milion de florini!“

Dar' numai credințioșii cu o proprietate anumită de mare erau obligați să de marișe. Însă respectul legii nu a fost nici calitate generală a tuturor preoților bucovineni, căci la 1878 se zice de pildă într'un act bisistorial, care act va apăre în Normalile bis. gr-or. din Bucovina***) că v'in jăluiri din partea eneriașilor că unii dintre păstorii de suflute pretind plata mărișelor dela toți parochienii fără deosebire de posesiunea de pământ; țeranii aveau conștiința, că sînt juți și zice mai departe actul, s'au iscat în mai multe enorii ceartă între poporeni și păstori. Dela anul 1878 se săltăm în urmă până la 1827. Un act gubernial dela 29 Faur***) spune că bietul țeran — sărac ca vai de el — nu prea vrea să plătească și ordonă scoaterea taxelor lui — cu mișia! Mai spune că la ori-ce zidire de biserici, școale și case parochiale ear' se secuestra munca țeranului!) și — ai gă-

Arieș și Târnava. Toți cei-ce cu inimă românească privesc mișcările naționale, cu deosebire pe terenul social, așteaptă cu nerăbdare răspuns la această întrebare, respective — constituirea societății“.

Argus.

O nouă ordinațiune minist-rială. Ministrul cultelor br. Eötvös Loránd a dat o ordinațiune inspectorilor școlari, în sensul căreia, dacă inspectorii vor ave ceva de excepționat sau în purtare sau în calificarea învățătorilor dela școalele confesionale, mai întâiu sînt dotări să-și spună observările autorităților confesionale și numai când acestea nu vor satisface recerîntelor vor pute relata cazul ministrului, care la toate ocașiunile va da ordin special cum să purceadă inspectorii școlari.

O nouă formă de maghiarisare. Iubiții nostri compatrioți maghiari au folosi deia aproape toate mijloacele posibile pentru maghiarisarea noastră. Cea mai nouă formă o folosesc la Cluj, anexînd comuna Mănăștur la orașul Cluj. Această comună este locuită în mare majoritate de Români, a căror maghiarisare se întinde prin anexarea comunei la orașul Cluj. Sîntem convinși, că cu toate acestea nu vor isbuti.

Decanatul facultății de drept dela universitatea din Budapesta anunță, că indicele se vor vidi numai până în 25 l. c. Cei care până la acest termen nu-și vor vidi vidi-mat indicele, își vor perde semestrul.

Memento. Din Brașov ni-se scrie: La 1 Aprilie 1893 s'a așternut din partea parohului actual din Târlungeni la preavenerabilul consistor metropolitan a doua apelație referitoare la nedreapta și ilegală desmembrare a filiei Cărpiniș de vechia sa materă Târlungeni (ctul Brașov), întemplată la 19 Martie 1891. A trecut de atunci un an și jumătate. Consistorul metropolitan s'a întrunit de două ori; apelația chestionată și admisibilă în cadrul legii însă nu s'a luat în dezbateri de loc. Se impune dela sine întrebarea: „Are de cuget mărîntul consistor arhiepiscopesc gr-or. să aștearnă mai curînd sus numita apelație la forul suprem bisericesc, sau voește să o mai trăgăneze cu intenția vedită de a se face chestia mușama!?!“

Petrecerea din Târlungeni. Ni-se scrie din Târlungeni: Avînd în vedere scopul pentru înființarea unei biblioteci școlare la școala noastră poporală din Târlungeni (ctul Brașov), tinerimea studiosă din loc și giur a arangat o producțiune teatrală împreună cu dans Luni seara în 15 August v. a c. S'ajucat piesa: „Cinel-cinel“ de V. Alexandri. Predarea a reușit bine. Ca diletanți s'au distins: d-soara Mariți Manole, dñi Ioan Boeada, stud. medicinist în București și George Creanga, absolvent de școalele comerciale. După producțiune s'a produs cu o doină națională cântărețul T. Brenciu. S'a recitat apoi dialogul „Papinian și Vespasian“. Programul s'a terminat cu „Sărba Popilor“, executată solo cu vocea și cu multă dibăcie din partea cântărețului Toma Brenciu, care atât de mult a încântat publicul, încât acesta a erupt în aplauze frenetice. Petrecerea continuă cu dansul a durat până la ziua. În decursul a ceea s'a cântat și doina lui Lucașiu. A fost cercetată de un public mare, căci și străini au participat. Dacă petrecerea și-a ajuns scopul material, era urmare firească ca să se realizeze și scopul moral sublim, pentru care cu deosebire s'a încercat aceea. Se recerere aceasta cu atât mai virtos, căci din venitul considerabil de 100 florini, comitetul arangator putea să destineze minimum 1/3 parte în fondul școlar. Din contră comitetul n'a arătat până astăzi nici o centimă pe seama fondului școlar, ceea-ce denotă faptul trist, că scopul sublim nu s'a realizat.

„Acestea sînt numai câteva din apucăturile lor. Dar' de aceste sînt prea multe, decât să le poți însemna într-o scrisoare atât concisă.“

Ca să poți descrie acestea, trebuie să fi văzut cu ochii miseria de descrii!

Cine apără pe supuși, cădea în disgrăția proprietarilor — care din capul locului nu erau numai Români, ci și străini deajuns. Astfel o pătă pe la 1840 Milbacher, căpitan cerual* (Bucovina fiind un cerc* al Galiției). Milbacher nu permitea adevă ca supușii să facă mai mult de 12 zile serviciu de iobagiu.***) Scriitorul dela 1848 face o alusie și la „asuprirea proprietarilor“ din partea lui Milbacher. Dar' cum s'el poți crede când nici Milbacher nu făcea chiar totdeauna dreptate țeranilor și când avem probe documentarii, că proprietarii nu respectau legea, că de pildă, s'au găsit boieri, care și pe servitorii bisericii îi luau, în contra legii, dela sfînta slujbă și-i duceau la muncă? Astfel legea absolvasc pe pălămari și dascăli de robotă; la 1818 și earși la 1827 guvernul dă ordine stricte ca libertatea lor să fie respectată.***)

Astfel ni-se înveciază convingerea, că s'erman țeranii bucovinean a fost una din cele mai nenorocite ființe. Și a fost cu atât mai nenorocită, că lipsindu-i lumina cărții, el abia

se putea apără ici și colo și mai ales nu în primele decenii ale administrației civile austriece, în care justiția era numai pentru cei tari și mari, în care — după Budai Deleanu, care ni-a lăsat despre acest subiect cele mai amănunțite zugrăviri, oamenii justiției erau complici ai proprietarilor ori arîndașilor.

Să 'mi-se permită aici o digresiune.

O împrejurare de același fel, dar' mai puțin isbitoare în simțămîntul nostru, este faptul, că lungă vreme poporul a trebuit să susțină cu munca sa și pe păstorii sei suflatești, de care nu se poate lipsi un popor. Fondul religios nu nici azi nu contribuie într-o măsură pe deplin satisfăcătoare pentru susținerea preoților gr-or.*) Și ar trebui să contribuie atât de mult, încât poporul sărăcit, ce progresează în sărăcie, să nu mai dee nici o lecție preotului, căruia — în unele locuri — i-s'ar lua astfel ori-ce posibilitate de a exploata poporul. Respectez mult preoțimea bucovineană, dar' se zice des, se vorbește fără multă sfială, se scrie în ziare, fără însă ca acestora să li-se dee un răspuns, că aceste casuri sînt — urmarea fatală a cheltuelii făcute pentru obținerea parochiilor.

În interesul material și moral al poporului bucovinean trebuie lecuit cât mai de grabă și izvorul acestor reuțății.**)

*) Din cauza aceasta o mișcare însemnată s'a produs în primăvară, în Aprilie 1894, în preoțime. Dar' au venit Tanda și Manda și au pus bețe în roate. Nici azi, în Octomvrie, memoriul decretat nu-i prezentat Monarhului, poate nici scris, poate nici pregătit.

**) Presfințitul metropolit al Bucovinei, acest bărbat, din ai căruși ochi poți ceti inteligența lui energetică deodată, ar trebui să cerceteze, tot energic, lu-

Dar' să revin la istorie, la felul cum poporului i-s'a lăsat lungă vreme și sarcina de a susține pe păstorii sei.

La 1786 se decide (Regulierungsplan, primul act constituțional austriac al Bisericii bucovinene, în Cap. I. §. 18 și 19) că de fiecare casă preotul să aibă pe an 2 zile de robot, lucru cu mîna sau cu carul (Tage-Fahren oder Handarbeit.**) Aceasta se hotărîse până în momentul, când s'ar pute plăti din venitele fondului religios, în bani, congrua. La 1848 această robotă și marișele (niște taxe) pe care guvernul se temea de altfel că țerănimea le va refusa, nu au fost sistate. Abia la 1864 țeranii au fost li-

crurile și să concedieze canoniceste și stante pede pe păcătoșii ce-i va constata. Svonurile ce s'au ivit prin ziare sînt prea grave, decât să nu le urmeze o strictă cercetare. Cu cercetarea asupra părintelui Reus, eu atăta știu că-i însărcinat dl prof. și arh. Stefanelli. Pe când eram încă în Cernăuți auziam că se pare că cercetarea va trece și asupra altor persoane. Nu știu însă nimic, care-i rezultatul. Dacă este însă vorba ca diecesa să fie liniștită, ca autoritatea consistorului să fie restabilă în ochii tuturor, care ca și mine doresc aceasta, acest rezultat trebuie să se publice, dacă-i disculpator, ori dacă nu este așa, el trebuie să se manifesteze în pedeapsă dată celui vinovat. Chestiunea nu poate fi în nici un cas lăsată în nesiguranță; svonurile au fost prea multe și asupra mea și de sigur asupra multora ele fac impresia probabilității. Ce-i deci adevăr? Cât e adevăr? Nu pentru a desmînji pe scriitorii anonimi, dar' pentru propria vază a autorităților bisericești un comunicat se impune.

*) În loc de leașa preoții primiau dela 1786 pămînturi (44 jugere) și erau liberați de contribuție. Țeranii îl lucrau. De fiecare casă se mai lua și 3 cr. pentru episcop și pentru protopop 1 fl. 30 cr. ori buate în valoarea aceasta.

*) La 1870 fondul, ca cel mai mare creditor, a cumpărat apoi vinele bancrotate ale lui Manz!

**) Normalii, vol. I. pag. 336.

***) Normalii, I., pag. 443.

*) Într'un act dela 1815 se, spune ce Budai-Deleanu susținea că făceau și boerii pe moșii: că pentru o întârziere mică nu se recunoștea ziua de lucru și i-se mai cerea alta țeranului!

*) Vezi un articol în „Bucovina“, ziarul Hurmuzăchenilor, în numărul 27 dela 1850.

*) După „Gazeta Bucovinei“, IV, nr. 23.

**) Dr. I. Polek, *Ausgewählte Capital* aus dem Gedenkbuche der römisch-kath. Pfarre zu Czernowitz, 1890, pag. 12.

***) *Normalien der gr-or. Kirche*, vol. I, pag. 444. — *Normalien* sînt o colecțiune de acte relative la desvoltarea bisericii bucovinene; ea nu-i încă publicată, dar s'au tipărit deja două volume mari.

Floarea națiunii. E vorba de „nobili fii” ai națiunii maghiare, de universitari maghiari din Cluj. Cea mai nouă a lor „ispravă” este, înscenarea unui scandal pe galea teatrului din Cluj, care s'a sfârșit cu arestarea alor doi dintre ei. Scandalul însă s'a continuat și în sala universitară, căci „nobili fii” au aflat că unul dintre colegi a scris în „Kolozsvár” un articol, în care vestește cele sevrșite de tinerimea universitară. S'au adunat la sfat și între vociferările cele mai variu au hotărât excluderea aceluia coleg din sinul reuniunii: „*Didk szövevény*”. Acesta însă a declarat, că el nu se consideră exclus și anume din două motive: 1. reuniunea „*Didk szövevény*” juridic nu există, deoarece nu are statute aprobate și așa nu-i de unde se-l excludă, 2) nu recunoaște competența colegilor sei de a judeca asupra lui. Scandalul — scriu foile din Cluj — se va continua probabil și înaintea senatului universitar. — Apoi n'are tinerimea noastră destul motiv să se închidă „hermetice” dinaintea acestor „nobili cavaleri”?

Monsieur Pázmándy, signor Ováry și generalul Türr au fost „distingiți” zilele trecute prin o adresă a „comitetului național maghiar din Cluj, pentru suprimarea agitațiunii valahe în străinătate”. În această adresă li se aduce mulțumită acestor „*trei eroi ai maghiarismului*” pentru lupta și învingerea reportată în străinătate. Monsieur Pázmándy, mulțumind acestor măgulitoare cuvinte, a promis că va merge la Cluj și va conferența despre „*Activitatea Ligei române*”. Li dorim succese ca cele din — Paris.

O invenție românească. Cetim în ziarul „Liberalul Galațian”: Dl N. Flechtenmacher, unul dintre ineligenții nostri telegrafști, a inventat un paratrăsnet combinat cu un schimbător elvețian, prin ajutorul căruia se poate lucra pe liniile telegrafice și pe timp de furtună fără cel mai mic pericol. Având în vedere importanța acestei invențiuni, dl Cesianu a numit o comisiune de cinci spre a-și da părerea asupra ei, cu toate opunerile unora, care nu prea văd cu ochi buni manifestându-se cei tineri.

Furt în cupeu. Se depeșează din Triest, că în trenul de Luni dimineața al căii ferate de Sud o femeie a fost atacată în cupeu, pe când dormea, de către un necunoscut, și jefuită. La țipetele femeii deșteptându-se bărbatul său, care călătoria împreună cu dânsa, dete signalul, după care atentatorul a fost arestat și predat poliției.

Răsboiul coreic. După ultimele știri sosite din Tien-Tsiu, Chinezii sunt de părere că Japoniezii ar ocupa coasta lui Chan-Toung și a golfului de Petchili. Admiratul japonez Ito face câte o inspecție săptămânală înaintea tuturor stațiunilor importante din golf. La 6 Octomvrie, 8 inercușatori japonezi au făcut sondații și manevre în fața portului Wei-Hai-Wei și a doua zi o parte din escadra japoneză a apărut aproape de Port-Arthur. La 8 Octomvrie se întoarce la Wei-Hai-Wei, se dirigează direct asupra portului, inercușatori către intrarea de Ost, ciurascatele către intrarea de Vest, până ce ajung mai până la o bătaie de tun. Câteva lovituri fură auzite dar fără efect, căci Japoniezii nu deduseră nici o atențiune. Ei se retraseră, în urma unei lovituri trase de pe vasul-amiral Havoc către Ta-Kou. Ei voiau evident a provoca la un nou angajament naval pe admiratul chinez Ting, care ar dori să-și încerce norocul dacă vice-regele l'ar autoriza.

HIGIENA.

Frigurile sau Malaria (Wechselstieber).

(Urmare din nr. 182.)

În intervalele când pacientul n'are friguri (apexie), trebuie să capete de leacuri chinin sulfuriu. Cea mai bună vreme de a

la robotă și dimă) aducea la 1842 o arândă de 60.192 fl., în 1848 a scăzut deodată la 28.323 fl., la 1852 se urcase carăși la 54.800 fl. *) În câțiva ani, se zice în articolul citat din „Bucovina”, s'au vândut mai multe mii de jugere de 10—12 fl. v. a.

Precum nu l'ar prea păsat boierului de țeran, așa nu l'ar păsat la nevoie acestuia de boier; refuzându-și dragostea, refuzându-și ajutorul și-au făcut unii altora pagube ca cele arătate. Și ar trebui ca toți să ne dăm silința ca viitorul să nu mai aducă astfel de crize, care dacă nu mai pot fi materiale, pot fi însă morale.

Urmările actului de desioabăgie sunt mai cunoscute. Ele se simt și azi în legislația țerii, în imposite, în daraveruri judiciare. Mă abțin dela o zugrăvire a lor, care m'ar duce prea departe. Multă vreme ele au apăsat încă poporațiunea, ca de pildă dreptul de propinație al proprietarilor mari**) și multă vreme un războiu surd a neliștit țeara din cauza certelor pentru pământ dintre proprietari și iobagii lor deodată.

Abia în raportul seu dela 1872 raportul camerei de comerț însemnă***) cu satisfacție că numărul incendiilor pe proprietățile mari scade în mod simțitor în timpul din urmă...

*) *Hauptbericht der Handels- und Gewerbetkammer* etc. mit Schluss des Jahres 1861, Czernowitz, 1862, pag. 156.

**) *Hauptbericht und Statistik*, 1872, pag. 31.

***) Ibid p. 340.

lua prăvurile e 5 ore înainte de atac, pentru oameni mari un gram (1.00), al doilea gram trebuie să-l iee 3 ore înainte de timpul cam pe când încep fiorile cele reci.

La copii e porțiunea de câte 0.30 (a treia parte), la cei micuți e de câte 0.10 asemenea de câte două-ori înainte de atac. Pentru coregerea gustului se pot învâli în ostie porțiunile de gusturi.

În ziua următoare, dacă pacientul n'are atacuri de așteptat, sau dacă înceată, trebuie să iee mai departe prăvurile, ca și mai înainte numai porțiunile trebuie să fie de jumătate. Dacă înceată frigurile cu totul, trebuie să mai înghită morbosul porțiuni de jumătate o săptămână întreagă, că de nu, ear' se reîntorc. Pe tot timpul acesta e foarte bine să bea pacientul câte 1—2 pocale de vin pe zi.

Credința poporului, că să nu se culce pacientul pe timpul atacului, sau că se răstoarnă pe nevăzute un ciubăr cu apă rece peste el e o grozăvie, care poate să aibă urmări foarte triste.

Mai bine e să nu capete omul de loc frigurile și ca să ne putem feri de ele trebuie să știm, că în ce consistă

Cuvântul malaria e italian și însemnează mal = reu; aria = aer) aer rău. Numirea aceasta se referează la mirosul caracteristic (Hydrogen, Sulf, Hydrogen, carbon) din apropierea mocirlelor*), rodinelor, a apelor stagnante de comun sau numai după exundări, pe care poporul cu tot dreptul demult a avut prepup, că sunt de vină la izbucnirea frigurilor.

Cercetările naturalștiilor au aflat, că pe timpul ploios, când rodinele etc. se acoperă cu apă, îmbolnăvirile sunt rari, dar cum începe apa a evapora și noroiurile vin în atingere cu aerul, îmbolnăvirile se sporesc. Apropierea mocirlelor sunt periculoase pe timpul cald și cu cât zac într-o zonă mai călduroasă, cu atât mai tare.

De exemplu locuințele în apropierea apelor stăgătoare sunt mai periculoase în Italia ca la noi, ear' în Africa centrală sunt mai periculoase ca în Italia.

Petrecerea în apropiere pentru om e mai periculoasă dimineața, seara și noaptea, decât ziua.

Când lacurile și mocirlele sunt acoperite cu gheață, îmbolnăviri proaspete de friguri nu se întâmplă!

Considerând că în mocirle se află milioane de organisme de tot soiul, unele trăiesc, altele se află în descompunere adecă în putrezire, unele le putem observa cu ochii, altele și tocmai cele mai multe numai cu microscopul, considerând că peștii în atari ape mor ca și înveninați, unde aparența beșicilor pe fața apei ne indică o fermentațiune continuă, trebuie să admitem, că în mirosul acela caracteristic al aerului din apropiere se află suspendat germenul frigului. Dacă se și întâmplă că vitele noastre beau din apa aceasta fără de a se îmbolnăvi, aceasta nu e nici o dovadă deoarece-știm că de vite o atare boală nu se prinde.

Dacă înainte de răsărirea soarelui, sau după apus cercetăm atari locuri, putem observa cum apare pe suprafața mocirlei etc. aburii suspendați, care consistă din beșici foarte micuțe de apă. De beșicile acestea poate fi acățat germenul boalei, care printr'un vânt ușor se mână în apropierea locuințelor de oameni, unde prin răsărirea ajung în nas, gură, stomac, plămâni și dau ansă la eruperea frigurilor.

*) De origine slav ca și cel maghiar.

Focurile puse de țerani însemnau răsunarea intereselor și patimilor, scăderea lor era semn că pacea socială începe a se apropia de sbucimata și nenorocita țeară.

Și — totuși, nici proprietarul mare nu a fost prea fericit. Și el a suferit pierderi, despre ce voi vorbi în capitolul următor, arătând fluctuațiunea mare a proprietarilor bucovineni, trecând prin acest capitol la o altă chestie earăși foarte importantă: raportul asemenea desastros pentru Români, între orașe și țerani, între orașenii străini și țeranii băștinași.

Errata. Până aici s'au străcurat în foia mea următoarele erori de tipar ce trebuiesc corese:

În nr. 207, coloana 4, s'a zis *Isava* Herescul în loc de *Dosete* Herescul.

În nr. 211, coloana 5, s'a zis *viticultori* în loc de *cultivatori* de vite.

În nr. 214, coloana 6, s'a omis o notă, ce trebuie așezată la alineatul 2 după cuvântul final „plătita”. Nota sună:

După *Mikulics, Hauptbericht der Handelskammer* etc. (1862) p. 157 înainte de 1848 un lucrător pe zi și chiar o zi de robotă cu 2 vite costa la țeară 10 cr., în orașe lucrătorul avea 14 cr. și un car cu 2 vite, 49 cr. monedă convențională.

În apropierea orașului Agram de o parte se află o mociră mare; de câte-ori domniau vânturile din direcțiunea ei, totdeauna se înmulțiau frigurile la oamenii din oraș.

Aburi sau neguri se observă vara pe timpul umed pretutindenea. Sub influența căldurii apei, holdele, pologul, plantele etc. evaporează (se uscă) ziua, dar' nu se observă cu ochii liberi; cum se așează soarele, aerul se răcorește, se condensează și atunci devin vizibili de exemplu pe văi.

Condensarea (Indesarea) aceasta continuă toată noaptea (roua), dimineața se vede încă bine pe văile din munți cu deosebire. Cine nu-și aduce aminte de legiunea capetelor de moarte (*Todenkopfflegion*), care în 1848 fiind postați pe vrfulurile dealurilor din giurul Abrudului, dimineața a apărut ceața asta peste oraș și peste văi și Hatvani sub scutul ei au luat-o la sănătoasa, ear' Nemții au rămas la postul lor, până când au dat Români — aruncându-și mănecările — năvală peste ei și i-au măcelărit *)

Cum începe însă soarele a încălzi, aborii (ceața, negura) acestia se răresc și devenind ușori se ridică în văzduh.

(Va urma)

*) O lacrimă ferbinte de Săluț.

Din public. *)

Dare de seamă.

Cu ocaziunea adunării generale a „Reuniunii învățătorilor români gr-or. din districtul Sibiuului”, ținută în zilele de 1 și 2 Octomvrie c. în comuna Boița, la masa comună dată învățătorilor de reprezentanți bisericescă și politică din Boița, a inițiat dl parocch de acolo Ioan Bobeș o colecție pentru „fundațiunea Ioan Popescu”, la care au contribuit următorii: Ioan Bobeș, paroch în Boița 5 fl., Dr. Petru Șpan, prof. sem. 5 fl., Ioan Popovici, prof. la școala de fete 1 fl., Toma Doican, preot și învățător 1 fl., Iuliana Ionescu, învățătoare 1 fl., Ioan Banciu, învățător 1 fl., Solomon Făgărășan, învățător 1 fl., Ioan Cloaje, proprietar în Boița 1 fl., Tandafir Dragomir, învățător 1 fl., P. Indrieș, notar în Boița 1 fl., Radu Istrate, proprietar în Boița 1 fl. Rest din colecta telegramelor 1 fl. 15 cr. Suma 20 fl. 15 cr. Suma de douăzeci florini și 15 cr. s'a administrat dlui asesor consistorial Mateiu Voilean, inițiatorul „Fundațiunii Ioan Popescu”.

Sibiu, 15 Octomvrie n. 1894.

I. Popovici,

cassarul reuniunii inv., ca colectant.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Posta redacțiunii.

Dl. D. D. în *L. Buc.* Lucrarea asupra Armonilor se va publica mai târziu, peste câteva săptămâni. Precum vedeți materia de față e foarte abundată deocamdată.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

(De ieri. *)

Petersburg, 19 Octomvrie n. Starea Țarului continuă a fi îngrijitoare.

Paris, 19 Octomvrie n. Marele principe Alexici a plecat la Livadia. Știrea despre starea Țarului a influențat în mod deprimător asupra opiniei publice. Zărele exprimă speranța, că orice evenimente s'ar întâmpla, aminciia franco-rusă va dăinu.

(De astăzi.)

Petersburg, 20 Octomvrie n. Toate știrile ce sosesc din Livadia spun, că starea Țarului e foarte îngrijitoare.

Berlin, 20 Octomvrie n. Toate știrile din Petersburg spun, că vestea despre moartea Țarului poate sosi în tot momentul. O depeșă din Petersburg sosită la orele 11 noaptea anunță, că starea Țarului e critică.

Londra, 20 Octomvrie n. Oficiul „Reutter” primește din Petersburg știrea, că starea Țarului e dis-perată.

Bruxela, 20 Octomvrie n. Consiliul general al partidului muncitorilor a decis să recomande socialistilor, ca la balotagiul de Duminecă să voteze pentru liberali.

Semlin, 20 Octomvrie n. Aici și în Belgrad a fost o îngrozitoare furtună cu grindină.

*) Sosite după încheierea foii,

Economice

Import oprit. Din cauza ivirii holerei în cercurile Bohorodezani, Kalusz, Kolomea, Kossow, Nadworna, Podhajeci, Sniatyn, Stanislaw, Chrzanow, Wielicka și Crakovia din Galiția, ministrul de comerț ungar, în înțelegere cu cel de interne, a oprit importul mărfurilor provenind din acele cercuri.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiile efectuate în 1—3 Oct. v. 1894.

Jeschek & Co. lui L. & M. Feitler, grâu 9000 hect. 5.70 lei. Jeschek & Co. lui F. Goldwurm, grâu 1.00 hect. 7.30 lei. U. I. Negropontes lui Galiazato freres, grâu 2050 hect. 5.65 lei. Jeschek & Co. lui A. Erling, orzoaică 11 v. hect. 8.75 lei. Sem Dimitriade lui I. Millas & Fiu, grâu 3300 hect. 7.15 lei. H. Zentler & Co. lui L. M. Feitler, grân 3400 hect. 5.70 lei. G. Zangaridis lui F. Carnevali, porumb 2100 hect. 7 lei.

Cereale sosite.

Pe apă: Grâu 34.200 hect., porumb 4000 hect., orz — hect.

Pe uscat: Grâu 2400 hect., porumb 1200 hect., orz 1005 hect.

Operațiile efectuate în 1 Oct. v. 1894.

H. Zentler & Co. lui M. Roth & Co., grâu 3300 hect. 5.55 lei. G. Grosovici lui F. Goldwurm, grâu 700 hect. 4.85 lei. T. Petcu lui O. Silberstein, grâu 2000 hect. 5.12 lei. Marmarosch Blank & Co. domenii Brăila, grâu 200 hect. 6.50 lei. F. Pappas-telato lui Chrisoveloni fr., orz 8350 hect. 4.92 lei. Jeschek & Co. lui A. Erling, orzoaică 7 v. hect. 8.50 lei. C. Bottis lui Peirano fils & Co., grâu 6000 hect. 6.07 lei.

Cereale sosite.

Pe apă: Grâu 58.800 hect., secară — hect., porumb — hect., orz — hect.

Pe uscat: Grâu — hect., secară 1.00 hect., porumb 2700 hect., orz 4600 hect.

Prețul mărfurilor.

Piața din Mediaș, în 18 Oct n. Grâu frumos octolitra fl. 4.70 până fl. 5.—, grâu mestecat fl. 3.70 până fl. 4.—, secară fl. 2.90 până fl. 3.—, cucuruz fl. 3.50 până fl. 4.75, ovės fl. 2.— până fl. 2.10 orz fl. — până —, sēmēnță de cânepă fl. — până fl. —, sēmēnță de in fl. — până fl. —, fasole fl. 4.— până fl. 4.50, mazăre fl. 4.— până fl. 4.25, linte fl. — până fl. —, cartofi fl. 1.— până fl. 1.50 molaia fl. — până fl. —, sēmēnță brut 100 chilo fl. 23.— până fl. 24.—, lăminări turnate de sēm fl. 38.— până fl. 40, unsoare de porc fl. 55 până 60, slănină fl. 5.— până fl. 68, cânepa fl. 30.— până fl. 32.— fân fl. 1.10 până fl. 1.30, sâpuș 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirit pro 100 litre fl. 55.— până fl. 57.—, carne de vită chilo 40 până — cr., carne de vițel 40 cr. până 44 cr., carne de porc cr. 40 până 48, carnea e oia 28 cr. până — cr., ouă 4 cu 10 cr.

Tirgul de cîmători în Steinbruch. în 16 Oct n. s'au notat: ungurești bătrâni grei 40 — cr. până 40 1/2 cr., de mijloc 40 — cr. până 40 1/2 cr., ungurești grei tineri 41 1/2 cr. până 42 — cr. de mijloc 42 1/2 cr. până 43 — cr., ușori 46 — cr. până 47 — cr. măriș țărănească grea 40 — cr. până 41 1/2 cr. de mijloc 42 — cr. până 42 1/2 cr., ușoară 46 — cr. până 47 — cr., românești, de Băkon, gri — cr. până — cr., transito grei 40 — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sēr-boști grei 42 — cr. până 42 1/2 cr., transito de mijloc 42 — cr. până 43 — cr., transito ușori 40, până 42 — cr.

Giindarul zilei.

9/21 Octomvrie 1894.

Iulian: Apost. Iacob.

Gregorian: Ursula.

Soarele: răsare 6.6 apune 5.29 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 20 Octomvrie n. 12 oare dimineața.

Presiunea atmosfer. în mm. (Medial lunar 757.5)	Diferența din prezid	Temperatura după Celsius	Maximal și minimal de temperatură	Direcția vîntului
754.8	-7.0	+3.0	+14.2 +1.4	NV

Din țeară 18 Oct. n. 7 oare dimineața.

Stațiunile	Presiunea atmosfer. în mm.	Temperatura după Celsius	Vîntul direcția	tura
Budapesta	757	+ 4.8	V	1
Sătmar	—	—	—	—
Cluj	752	+ 9.2	NV	2
Orșova	757	+ 9.2	—	—
Arad	755	+ 5.9	V	4
Panciova	757	+ 6.6	N	2

Teatru orășenesc.

Duminecă, 21 Octomvrie 1894:

Der Vogelhändler.

Oporeți în 3 acte de M. West și Held.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 16 Oct. n. 1894.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până	
Grâu				
Bănățenească nou	75	—	76	—
Grâu dela Tisa	75	—	76	—
Grâu „Pesta”	75	—	76	—
Grâu de Alba-Rog.	75	—	76	—
Grâu „Baica”	75	—	76	—
Grâu ung. de Nord	75	—	76	—
Săcără, vechi ori nouă				
de nutreț	70—72	5.33	74	5.40
de vînare	60—62	5.30	64	5.35
de bere	62—64	6.40	7.1	—
Ovės	64—66	7.30	8.50	—
Cucuruz (porumb)	89—41	5.81	6.20	—
bănăț.	75	—	—	—
de alt soi	75	6.10	6.20	—
Grâu				
Sept.-Oct.	6.27	6.28	—	—
Mart.-Apr.	6.70	6.72	—	—
Maiu-Iun.	6.92	6.94	—	—
Grâu				
Sept.-Oct.	5.83	5.85	—	—
Mart.-Apr.	6.09	6.10	—	—
Produse diverse				
Socul				
Lucruri ungurească	48	—	—	—
rașinat	48	—	—	—
dela Pesta	48.50	49	—	—
dela țeară	48	—	—	—
avântată	48	—	—	—
afumată	48	—	—	—
Său				
Prane	9.25	9.75	—	—
Liotar	13.0	14	—	—
slavon, nou	—	—	—	—
bănățenească	—	—	—	—
brută	—	—	—	—
galbînă străcurată	—	—	—	—
de Rosenau	—	—	—	—
brut	—	—	—	—
Drojdințe de spirit	—	—	—	—

Cursul pieței din Sibiu.

Din 18 Octomvrie n. 1894.

Hârtie-monetă română	Cump. 9.79	vînd. 9.90
Lire turcești	11.15	11.20
Imperiali	10	10.10
Rubla rusești	1.32	1.5

Bursa de Budapesta.

Din 16 Oct. n. 1894.

Renta de aur ung. 6%	—
„ de aur ung. 4%	122.—
„ ung. val. cor. 4%	96 60
Împrumutul căilor ferate ung.	126 75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	125 50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	101 50
Bonuri rurale ung.	96 25
„ croate-slavone	96 50
Obligațiunile desp. regalilor.	100 50
Împrumut cu premiu ung.	161.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	144.—
Reata de hârtie austriacă	99.—
„ de argint austriacă	99.—
„ de aur austriacă	125 50
Losurile austriace din 1860	—
Acțiunile băncii austro-ungare	1035.—
„ „ de credit ung.	—
„ „ austriac	—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii „ A. Bina“	101.—
Argintul	—
Galbeni împărătești	5 90
Napoleon d'ori	9 88
Mărci 100 imp. germane	61.—
Londra 10 Livers sterlingi	124 20

Stimabilelor P. T. Dame!

Am onoare a aduce prin acestea la cunoștință, că am cumpărat dela d-na A. Schieb

Prăvălia de articoli de modă din str. Măcelarilor nr. 25,

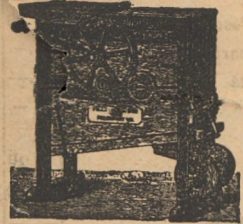
și dispun de un bogat asortiment de tot ce e mai nou și mai plăcut în **pălării de dame** precum și în toate articolele de modă, pe care le-a adus antecesoara mea A. Schieb în persoană dela Viena, pentru sezonul de toamnă și de iarnă, pe lângă prețurile cele mai ieftine. Mă voiu născu ca să servesc pe stimabilele cumpărătoare în totdeauna cu fasonul cel mai nou și mai elegant de pălării.

[2337] 1—3

Cu toată stima:
Helene Saida.

Sfîrmitoare de cucuruz (porumb)

de mână și cu motor, cu efect dublu sau simplu, cu sau fără ventilație.

**Pine pentru curățit. cerealelor,
Mașini de sortat cu trior,
Prese de fîn și de paie,**
de mână, stabile și mobile.

**Mașini pentru pregătirea de nutreț,
Tăietoare de nutreț,
Tăietoare de napi și cartofi,
Pine de bucățit și sdrobit,
Aparat pentru muiatul nutrețului,
Cuptoare cu cazan de economie pentru nutreț de vite etc.**
de construcția cea mai excelentă și mai bună fabrică

[2 75] 2—10

PH. MAYFARTH & CO.
fabrici imp. și reg. excl. priv.

de mașini agricole, turnătorie de fer și ferărie cu vapor.
VIENA, II., Taborstrasse Nr. 76.

Cataloge gratuit. — Reprezentanți și comisionari sînt de dorit.

Anunț.

Se află de vînzare [2335] 1—1

ACTII

dela instit. de credit „Arieșana” din Turda.

A se adresa la **S. Moldovan**,
agent la „Transilvania” în Bethlen.
Bethlen, la 17 Octomvrie 1894.

P. T.

Am onoare a Vă face cunoscut, că hotelul

„Glück-auf“

în piața din loc este pentru mult on. public cu toate comoditățile din nou arangiat prin mine.

Tot deodată stau la dispoziția mult on. public cu serviciu curat și prompt, beuturi bune și ieftine, trăsuri în ori-și-care parte cu prețuri reduse, chilii separate de dormit și restaurat.

Vă cer deci spriginul prețuit cu toată sinceritatea.

Zlatna, 1 Septemvrie 1894.

Cu stimă:

Mihailu Moldovan,
hotelier.

[2314] 3—5

Tinerilor și bătrânilor

li-se recomandă spre studiere scrierea consilierului în medicină apărută în edițiune nouă și augmentată

Sistemul nervos

și
sexual turburat

precum și vindecarea radicală a acestuia.
Se trimite sub plic pentru 60 cruceri în marce postale. [16] 32—52

Eduard Bendt, Braunschweig.

Recunoscută de cea mai bună hîrtie de țigări franțuzească

este

„LE GLORIA“

de

[2267] 2—50

Iosif Bardou & Fils,

Perpignan-Paris.

60 medaile de aur, 16 diplome de onoare,
20 diplome „Hors Concours“.

„LE GLORIA” hîrtie de țigări întrece necondiționat pe toate celelalte hîrtii de țigări existente în bunătațe și finețe.
„LE GLORIA” este numai atunci când pe fiecare cîrtică se pre-vede firma „Joseph Bardou & Fils” ca inscripțiune.
„LE GLORIA” hîrtie de țigări se capătă cu marginile atât lustruase cât și dințate (perforate).
„LE GLORIA” se vinde și în tuburi de o analitate ne mai pomenită până acuma de excelentă.
„LE GLORIA” hîrtie de țigări și tuburi se capătă în toate prăvăliile „Nürnberg și hîrtie en gros” precum și la trafici.

2 medalii de aur
și
13 de argint

9 diplome
de onoare și
recunoaștere

Fluidul de restituțiune al lui KWIZDA.

Apă de spălat ces. și reg. priv. pentru cai. [481] 31—45

Prețul unei sticle 1 fl. 40 cr. v. a.

De 30 de ani întrebuintat în grajdurile curții, în grajdurile mai mari ale militarilor și civililor, pentru întărire și recăștigarea forței, după strapate mai îndelungate, la scrîntituri, înțepenirea mușchilor, îl face pe cal să se presteze bine la trainare.

Să se observe bine
marca și să se ceară
exclusiv: fluidul
de restituțiune al lui
Kwizda.

Depositul principal:

Franz Joh. Kwizda,
liferant c. și r. austro-ungar și reg. român.
Farmacia cercuală
Korneuburg I. Viena.

Se poate căpeta
veritabil
în toate farmaciile și
drogueriele din
Austro-Ungaria,

Oroloage de aur pentru dame dela 15 fl. în sus.

P. T.

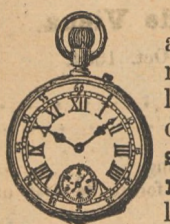
Am onorul a anunța prin aceasta cu distins respect, că am deschis sub firma

Julius Erös,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 41,

un atelier de ciasornicar

împreunat cu un deposit bine asortat de oroloage.

Prin praxa mea de mai mulți ani în branșa aceasta, prin convexiunile mele cu firmele cele mai acreditate și mai ales fiind provăzută cu capitalul necesar, mă aflu în plăcuta poziție a ține în depositul meu totdeauna numai **oroloage de speciile cele mai bune și cu prețurile cele mai ieftine.** Astfel am totdeauna în deposit oroloage de Longines Bilodes, Halbmond, Stern, Hahn

și Urania, care fabricate sînt sigur cele mai bune oroloage de buzunar de Svițera. Afară de acestea am în deposit cele mai bune și mai nou oroloage cu cîlindar, oroloage cu pendulă, oroloage deșteptătoare, oroloage de părete, oroloage de decorațiune, lanțuri pentru oroloage, coliere, jujuuri și juvaere, de aur, de argint, de nickel și de metal alb, asemenea tot felul de **părți constitutive** de oroloage, precum sticle, arătători, coarde, verigi, carabine, cheițe și tot felul de articoli aparținători branșei acesteia. În atelierul meu se execută toate reparaturile bine și ieftin; comănde din afară, cu considerare la portul postal, se execută deasemenea foarte ieftin și cu îngrijire. Pentru tot orologul, care s'a reparat, ori s'a cumpărat la mine dau garanție cîntită de 2 ani; praxa mea îndelungată de mai mulți ani și activitatea mea continuă mă îndreptătesc la speranța, că cît de curînd îmi voi asigura încrederea p. t. publicului. Rugându-mă pentru sprigin binevoitor, semnez

[2078] 10—10

cu distinsă stimă

Julius Erös.

Oroloage cu pendulă (regulator), se trage odată la 8 zile, dela 10 fl. în sus.

Oroloage de buzunar din nickel pentru domni dela 2 fl. 50 cr. în sus.

Andrei Rieger,

prima fabrică de mașini agricole în Transilvania și mare turnătorie de fer

IN SIBIU,

recomandă P. T. negustorilor de fer, industriașilor și întreprinzătorilor furnisările sale cele mai ieftine de tot soiul de

turnătorie pentru prăvălie și comerț

precum:

Roate cu măsele și discuri pentru curele
în mărime și executare diferită.

Părți constitutive pentru clădiri de mori.

Transmisiuni.

Paturi și încheieturi.

Încălziri complete cu văpaie

după sistemele cele mai noue.

Grătare de foc, etc.

Pentru posesorii de mori recomand:

Petri de moară din trachit

veritabile de Königsberg, în toate dimensiunile.

Mașini de peptenat și dărcit lăna. — Piuă pentru postavuri, diferite mărimi. — Mașini de îmblătît (trierat). — Ciure de vînturat. — Trier (cilindru). — Sdrobitoare de poame, teascuri. — Tăietoare de paie și de napi. — Pluguri schimbătoare patentate. — Pluguri neschimbătoare cu bîrsa de oțel etc. etc.

Trepte de tot soiul,

Proptele pentru balcoane, colonne.

Zăbrele, grilagiuri

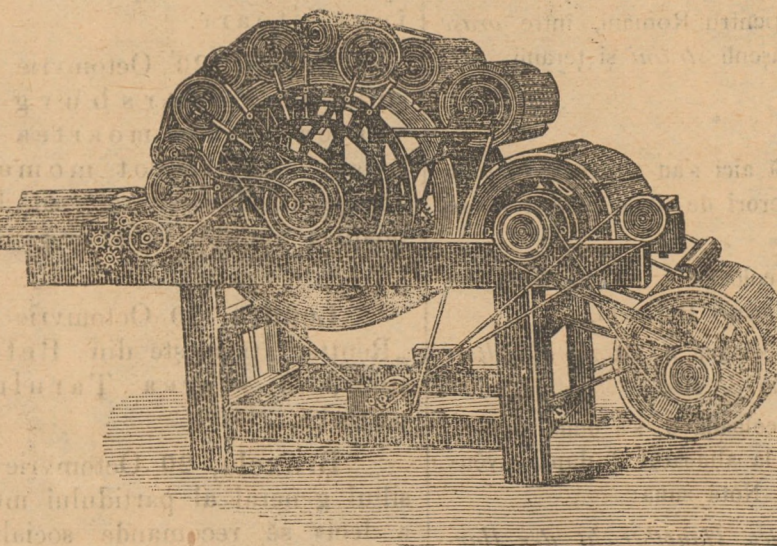
și

îngrădături pentru morminte.

Tevi pentru conductori de apă și aborturi.

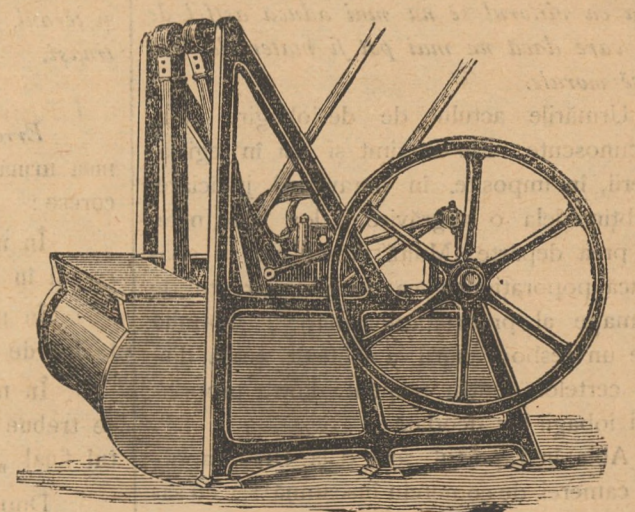
Tulumbe.

Toate soiurile de mașini agricole și industriale,
precum și părțile acelor.

Mașină de lăna

Cea mai nouă mașină de peptenat lăna purtată cu forță de braț,
manej, abur sau prin apă.

Piuă universală.

Cea mai nouă piuă universală în diferite mărimi.

Cataloge gratis și franco.

[2172] 3—10

ADOLF HEMPER,

[2315] 2—3

orologer,

Sibiu, strada Cisnădiei, edificiul casei de păstrare,
recomandă p. t. publicului depositul seu bine asortat de **oroloage de buzunar veritabile elvețiene, de aur, argint și nickel, mai de parte de oroloage cu pendul veritabile de Viena, Schwarzwald și oroloage deșteptătoare cu prețurile cele mai ieftine.**

Reparaturi se execută prompt.